

**ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
DEPARTAMENT STATYSTYKI I PROGNOZ AKTUARIALNYCH**

**Płatnicy składek na ubezpieczenie wypadkowe,
którzy za 2012 rok
złożyli Informację ZUS IWA**

Warszawa, 2013

Opracowała :
Ewa Karczewicz

Akceptowała:
Hanna Zalewska
Dyrektor Departamentu Statystyki
i Prognoz Aktuarialnych

Reguły dotyczące wypłacania świadczeń wypadkowych oraz zasady określające sposób różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych zawarte są w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. nr 199 z 2002r., poz. 1673 z późn. zm.) oraz w wydanym na jej podstawie rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków (Dz. U.nr 200 z 2002r., poz. 1692 z późn. zm.).

Zgodnie z przywołanymi wyżej uregulowaniami prawnymi, płatnicy składek na ubezpieczenie wypadkowe zostali podzieleni na dwie grupy:

- zgłaszających do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej niż 9 ubezpieczonych,
- zgłaszających do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych.

Dla wszystkich płatników, którzy zgłaszają do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej niż dziewięciu ubezpieczonych, stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe jest zryczałtowana i wynosi 50% najwyższej stopy procentowej dla grup działalności ustalonej na dany rok składkowy.

W określonych sytuacjach, płatnicy zgłaszający co najmniej 10 ubezpieczonych samodzielnie ustalają stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe, tj. poprzez odczytanie w załączniku do *Rozporządzenia* właściwej stopy procentowej składki - na podstawie dwóch pierwszych cyfr kodu rodzaju działalności wg PKD, do której płatnik został zakwalifikowany. Dotyczy to płatników składek podlegających wpisowi do rejestru REGON, którzy nie byli zobowiązani do przekazania Informacji ZUS IWA za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe. Zasada ta ma również zastosowanie do płatników, którzy rejestrują się po raz pierwszy w ZUS, a którzy w poprzednim roku kalendarzowym nie byli płatnikami składek na ubezpieczenie wypadkowe, lub byli wykreśleni z krajowego rejestru podmiotów REGON na dzień 31 grudnia poprzedniego roku.

Płatnikom składek, którzy za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe mieli obowiązek i przekazali do ZUS „Informację o danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe ZUS IWA”, wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe ustala Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Dokument „Informacje o danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe ZUS IWA” zawiera, między innymi dane do ustalenia kategorii ryzyka dla płatnika składek:

- rodzaj działalności według PKD,
- liczbę poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem, które miały miejsce w roku, za który składana jest Informacja ZUS IWA,
- liczbę poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich,
- liczbę zatrudnionych w warunkach zagrożenia.

Liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy powinna być wykazywana przez płatnika – w odniesieniu do pracowników poszkodowanych w wypadkach przy pracy, które zostały zarejestrowane w rejestrze wypadków, a w odniesieniu do innych ubezpieczonych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu i poszkodowanych w wypadkach przy pracy, dla których została sporządzona karta wypadku.

Każda z powyższych informacji o wypadkowości - z trzech kolejnych lat - jest brana pod uwagę w algorytmie wyliczającym cząstkowe kategorie ryzyka i w dalszej kolejności przy ustalaniu stopy procentowej składki. Natomiast do ustalenia grupy działalności brany jest pod uwagę rodzaj działalności wg PKD wykazany przez płatnika w składanej jako ostatniej Informacji ZUS IWA.

Informację ZUS IWA, za dany rok kalendarzowy, zobowiązani są przekazywać płatnicy, którzy spełniają łącznie następujące warunki:

- byli zgłoszeni nieprzerwanie w ZUS jako płatnicy składek na ubezpieczenie wypadkowe od dnia 1 stycznia do 31 grudnia roku, za który składana jest Informacja i co najmniej jeden dzień w styczniu następnego roku,
- w roku, za który składana jest Informacja zgłaszali do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych,
- byli wpisani do rejestru REGON w dniu 31 grudnia roku, za który jest składana Informacja ZUS IWA.

Na dzień 30 kwietnia 2013 r. Informację ZUS IWA za 2012 r. o danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe złożyło 161,0 tys. płatników.

Źródłem danych prezentowanych w tabelach opracowania jest System Wspomagania Analiz Statystycznych 9A.

Tabela 1. Płatnicy składek, którzy złożyli Informację ZUS IWA za dany rok

Rok kalendarzowy	2011	2012
liczba płatników składek na ubezpieczenie wypadkowe (w tys.)	163,0	161,0

Tabela 2. Dane przekazane przez płatników składek na ubezpieczenie wypadkowe w Informacji ZUS IWA za 2012 rok

Sekcje PKD	Ubezpieczeni zgłoszeni do ubezpieczenia wypadkowego	Poszkodowani w wypadkach przy pracy ogółem	Poszkodowani w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia
Ogółem	10 419 881	115 335	1 014	299 885
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	101 951	1 887	30	3 129
Górnictwo i wydobywanie	187 561	2 772	41	52 663
Przetwórstwo przemysłowe	2 229 655	39 524	321	164 626
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz	129 554	1 115	21	5 011
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami	135 247	2 553	34	4 945
Budownictwo	536 288	9 840	188	27 529
Handel hurtowy i detaliczny	1 342 932	14 365	104	7 380
Transport i gospodarka magazynowa	541 201	7 397	108	10 200
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	702 904	1 841	7	415
Informacja i komunikacja	198 105	777	11	1 252
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	480 489	1 345	2	113
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	126 998	1 445	8	638
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	312 541	1 897	17	1 649

Tabela 2. Dane przekazane przez płatników składek na ubezpieczenie wypadkowe w Informacji ZUS IWA za 2012 rok (dok.)

Sekcje PKD	Ubezpieczeni zgłoszeni do ubezpieczenia wypadkowego	Poszkodowani w wypadkach przy pracy ogółem	Poszkodowani w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia
Działalność w zakresie usług administrowania	577 721	5 001	34	5 576
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	733 962	5 249	16	2 509
Edukacja	1 107 355	7 097	22	4 600
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	702 408	9 228	31	5 802
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	135 950	1 296	12	1 273
Pozostała działalność usługowa	135 204	701	7	575
Organizacje i zespoły eksterytorialne	1 288	3	-	-
nieustalona sekcja gospodarki narodowej	567	2	-	-

Na rok składkowy od 1 kwietnia 2013 r. do 31 marca 2014 r. ZUS ustalił wysokość stopy procentowej składki dla 135,0 tys. płatników, tj. dla mniejszej o 1,1% liczbie płatników niż za poprzedni rok składkowy. Udział płatników składających po raz trzeci Informację ZUS IWA był zbliżony i wyniósł w 2012 r. (ZUS IWA za 2011 r.) - 83,7%, a w 2013 r. (ZUS IWA za 2012 r.) - 83,9% ogólnej liczby płatników, którzy złożyli tę Informację.

Ta grupa płatników będzie podlegać analizie w niniejszym opracowaniu.

Tabela 3. Płatnicy, którym ZUS ustalił wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe na dany rok składkowy

Rok składkowy	2012/2013	2013/2014
liczba płatników składek na ubezpieczenie wypadkowe (w tys.)	136,5	135,0

W nowym okresie składkowym ubezpieczenia wypadkowego, analogicznie jak w roku poprzednim obowiązuje Polska Klasyfikacja Działalności 2007 ze zmodyfikowanymi już w poprzednim okresie składkowym grupami działalności wraz z przypisanymi do nich, ustalonymi przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej w przywołanym wyżej *Rozporządzeniu*, tzw. kategoriami ryzyka i stopą procentową składki (załącznik do opracowania nr 1).

Najwyższa stopa procentowa składki ustalona na okres od 1 kwietnia 2013 r. do 31 marca 2014 r. wynosi 3,86%. Oznacza to, że dla płatników zgłaszających do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej niż 9 ubezpieczonych stopa procentowa składki, liczona jako 50% najwyższej spośród stóp procentowych ustalonych dla poszczególnych grup działalności, wynosi 1,93%.

Liczbę płatników, którzy w 2013 r. złożyli Informację ZUS IWA z danymi za 2012 rok oraz liczbę płatników, którzy tę Informację złożyli trzeci, kolejny raz, według grup działalności zgodnie z PKD 2007 zawiera tabela 4.

Jak wynika z poniższego zestawienia, najliczniejszą grupę płatników, którzy złożyli Informację ZUS IWA za trzy kolejne lata i którym ZUS ustalił stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe stanowili płatnicy prowadzący działalność: w zakresie przetwórstwa przemysłowego – 20,1% płatników, w handlu hurtowym i detalicznym – 18,5%, w edukacji – 15,9%.

Tabela 4. Płatnicy składek, którzy za 2012 rok złożyli Informację ZUS IWA według sekcji PKD

Sekcje PKD	OGÓŁEM		w tym: płatnicy, którzy złożyli Informację ZUS IWA za trzy kolejne lata	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
Ogółem	160 959	100,0	134 997	100,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3 137	1,9	2 722	2,0
Górnictwo i wydobywanie	477	0,3	378	0,3
Przetwórstwo przemysłowe	31 333	19,5	27 076	20,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz	620	0,4	546	0,4

Tabela 4. Płatnicy składek, którzy za 2012 rok złożyli Informację ZUS IWA według sekcji PKD (dok.)

Sekcje PKD	OGÓŁEM		w tym: płatnicy, którzy złożyli Informację ZUS IWA za trzy kolejne lata	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami	2 340	1,5	2 020	1,5
Budownictwo	15 507	9,6	12 029	8,9
Handel hurtowy i detaliczny	30 926	19,2	25 032	18,5
Transport i gospodarka magazynowa	7 648	4,8	5 710	4,2
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	5 137	3,2	3 965	2,9
Informacja i komunikacja	2 514	1,6	1 957	1,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1 779	1,1	1 479	1,1
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	2 944	1,8	2 565	1,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	6 460	4,0	4 969	3,7
Działalność w zakresie usług administrowania	4 373	2,7	3 245	2,4
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	5 833	3,6	5 745	4,3
Edukacja	23 601	14,7	21 442	15,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	8 904	5,5	7 892	5,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3 389	2,1	2 923	2,2
Pozostała działalność usługowa	3 963	2,5	3 255	2,4

Tabela 4. Płatnicy składek, którzy za 2012 rok złożyli Informację ZUS IWA według sekcji PKD (dok.)

Sekcje PKD	OGÓLEM		w tym: płatnicy, którzy złożyli Informację ZUS IWA za trzy kolejne lata	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
Organizacje i zespoły eksterytorialne	39	0,0	35	0,0
nieustalona sekcja gospodarki narodowej	35	0,0	12	0,0

Jak wcześniej wspomniano, w *Rozporządzeniu* do grup działalności przypisane są kategorie ryzyka wraz ze stopą procentową składki. Natomiast dla poszczególnych płatników kategorię ryzyka ustala ZUS.

Kategoria ryzyka ustalana jest przez ZUS dla poszczególnych płatników na podstawie danych wykazanych w Informacjach ZUS IWA za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe, w oparciu o cząstkowe kategorie ryzyka odpowiadające:

- wskaźnikowi poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem,
- wskaźnikowi poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich,
- wskaźnikowi zatrudnionych w warunkach zagrożenia.

Tabela 5. Dane do ustalenia kategorii ryzyka przekazane przez płatników składek na ubezpieczenie wypadkowe, którzy złożyli po raz kolejny trzeci rok Informację ZUS IWA ¹⁾

Wyszczególnienie	2011	2012	2011 = 100
Poszkodowani w wypadkach przy pracy ogółem	111 252	107 706	96,8
w tym: Poszkodowani w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich	984	904	91,9
Udział w %	0,9	0,8	x
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia	290 034	282 528	97,4

1) dane za 2011 r. wg stanu na dzień 30 kwietnia 2012 r. i za 2012 r. wg stanu na dzień 30 kwietnia 2013 r.

Za 2012 rok płatnicy składek wykazali w Informacji ZUS IWA liczbę 107,7 tys. poszkodowanych w wypadkach przy pracy, w tym ok. 1,0 tys. poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich oraz 282,5 tys. osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia, tj. w warunkach przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

W 2012 r., w porównaniu do 2011 r., wykazano o 3,2% mniej poszkodowanych w wypadkach przy pracy, o 8,1% mniej poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich oraz o 2,6% mniej zatrudnionych w warunkach zagrożenia.

Rozpatrując zróżnicowanie terytorialne można zauważyć, że największą liczbę poszkodowanych w wypadkach przy pracy wykazali płatnicy z województwa mazowieckiego - 18,9%, wielkopolskiego - 12,1%, śląskiego - 11,8% i dolnośląskiego - 9,6% ogółu poszkodowanych w wypadkach przy pracy. Największą liczbę poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich wykazali płatnicy z województwa mazowieckiego - 16,3%, śląskiego - 14,8% i dolnośląskiego - 9,4% ogółu poszkodowanych. Natomiast najwięcej zatrudnionych w warunkach zagrożenia zgłosili płatnicy z województwa śląskiego - 28,1% oraz wielkopolskiego - 10,8% ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia.

Tabela 6. Dane do ustalenia kategorii ryzyka przekazane przez płatników składek na ubezpieczenie wypadkowe w Informacji ZUS IWA (złożonej za kolejny, trzeci rok), według województw

Województwo	Poszkodowani w wypadkach przy pracy ogółem		Poszkodowani w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich		Zatrudnieni w warunkach zagrożenia	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
OGÓŁEM	111 252	107 706	984	904	290 034	282 528
Dolnośląskie	10 863	10 338	75	85	26 939	24 911
Kujawsko-pomorskie	5 739	5 648	65	60	12 249	12 472
Lubelskie	4 055	3 853	21	21	14 091	14 390
Lubuskie	2 733	2 623	45	39	7 312	7 018
Łódzkie	5 652	5 240	36	61	8 123	8 144
Małopolskie	6 944	6 543	63	70	16 324	15 748
Mazowieckie	18 918	20 380	135	147	26 244	19 645

Tabela 6. Dane do ustalenia kategorii ryzyka przekazane przez płatników składek na ubezpieczenie wypadkowe w Informacji ZUS IWA (złożonej za kolejny, trzeci rok) , według województw (dok.)

Województwo	Poszkodowani w wypadkach przy pracy ogółem		Poszkodowani w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich		Zatrudnieni w warunkach zagrożenia	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Opolskie	2 163	2 220	38	16	7 686	6 615
Podkarpackie	3 829	3 394	41	25	12 947	12 433
Podlaskie	2 085	1 982	23	24	1 620	1 274
Pomorskie	6 992	6 513	60	49	14 483	14 781
Śląskie	13 305	12 695	148	134	72 456	79 434
Świętokrzyskie	2 222	2 043	24	23	7 954	7 387
Warmińsko-mazurskie	3 795	3 640	33	25	6 977	6 886
Wielkopolskie	13 593	13 045	117	74	32 061	30 414
Zachodniopomorskie	4 365	4 261	20	24	12 630	12 515
nieustalone województwo	3 999	3 288	40	27	9 938	8 461

Najwięcej poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem zgłosili płatnicy prowadzący działalność w przetwórstwie przemysłowym – 34,5% zgłoszonych poszkodowanych, w handlu – 12,6% oraz w budownictwie - 8,3%. Największa śmiertelność oraz liczba wypadków ciężkich wystąpiła w przetwórstwie przemysłowym – 32,1% zgłoszeń, w budownictwie – 18,9% oraz w transporcie i gospodarce magazynowej - 11,0%. W warunkach zagrożenia najczęściej zatrudnionych było w przetwórstwie przemysłowym – 55,5% zgłoszonych przez płatników, w górnictwie – 18,0% oraz w budownictwie – 9,0%.

Tabela 7. Poszkodowani w wypadkach przy pracy oraz zatrudnieni w warunkach zagrożenia zgłoszeni przez płatników w Informacji ZUS IWA za 2012 r. (złożonej za kolejny, trzeci rok) według sekcji PKD

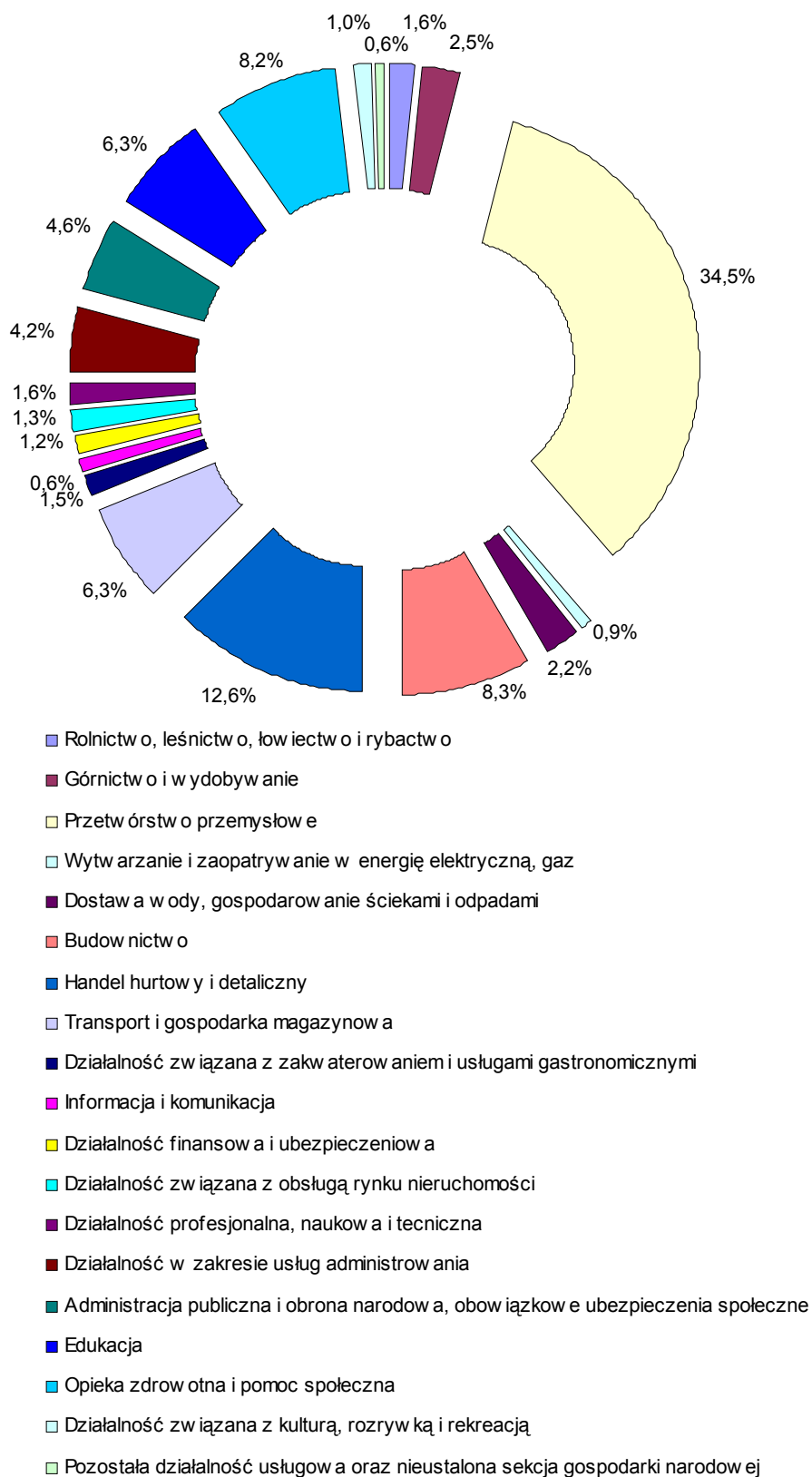
Sekcje PKD	Poszkodowani w wypadkach przy pracy ogółem	Poszkodowani w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia
Ogółem	107 706	904	282 528
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1 779	28	2 790
Górnictwo i wydobywanie	2 690	38	50 744
Przetwórstwo przemysłowe	37 114	290	156 584
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz	921	20	3 477
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami	2 401	29	4 737
Budownictwo	8 895	171	25 312
Handel hurtowy i detaliczny	13 527	86	6 577
Transport i gospodarka magazynowa	6 780	99	9 729
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1 648	6	353
Informacja i komunikacja	664	11	1 232
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1 317	2	113
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1 380	7	610
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1 701	12	1 619
Działalność w zakresie usług administrowania	4 530	29	5 132
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	4 987	16	1 629
Edukacja	6 739	17	4 524
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	8 836	30	5 609

Tabela 7. Poszkodowani w wypadkach przy pracy oraz zatrudnieni w warunkach zagrożenia zgłoszeni przez płatników w Informacji ZUS IWA za 2012 r. (złożonej za kolejny, trzeci rok) według sekcji PKD (dok.)

Sekcje PKD	Poszkodowani w wypadkach przy pracy ogółem	Poszkodowani w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1 146	6	1 228
Pozostała działalność usługowa	647	7	529
Organizacje i zespoły eksterytorialne	3	-	-
nieustalona sekcja gospodarki narodowej	1	-	-

Z analizy liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy oraz zatrudnionych w warunkach zagrożenia, uzyskanej na podstawie Informacji ZUS IWA, w przeliczeniu na 1 000 ubezpieczonych zgłoszonych przez płatników do ubezpieczenia wypadkowego na dokumencie ZUS IWA w poszczególnych grupach działalności, wynika, że najczęściej poszkodowanych w wypadkach przy pracy odnotowano m.in. w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (18,801), w grupie działalności związanej z dostawą wody, gospodarowaniem ściekami (18,725) oraz w budownictwie (18,721). Najwyższy wskaźnik wystąpienia wypadków śmiertelnych i ciężkich odnotowano w budownictwie (0,360), w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (0,296), w grupie działalności związanej z dostawą wody, gospodarowaniem ściekami (0,226) oraz w górnictwie (0,211). Prawie 10 – krotnie wyższy wskaźnik od wskaźnika ogółem (29,135) dla wszystkich płatników zgłaszających zatrudnionych w warunkach zagrożenia odnotowano w górnictwie (282,200).

Rys. 1 Poszkodowani w wypadkach przy pracy zgłoszeni przez płatników w Informacji ZUS IWA za rok 2012 r. (złożonej za kolejny, trzeci rok) według sekcji PKD

Rys. 2 Poszkodowani w wypadkach przy pracy w przeliczeniu na 1000 ubezpieczonych zgłoszonych przez płatników składek do ubezpieczenia wypadkowego w Informacji ZUS IWA za 2012 r. (złożonej za kolejny, trzeci rok), według sekcji PKD

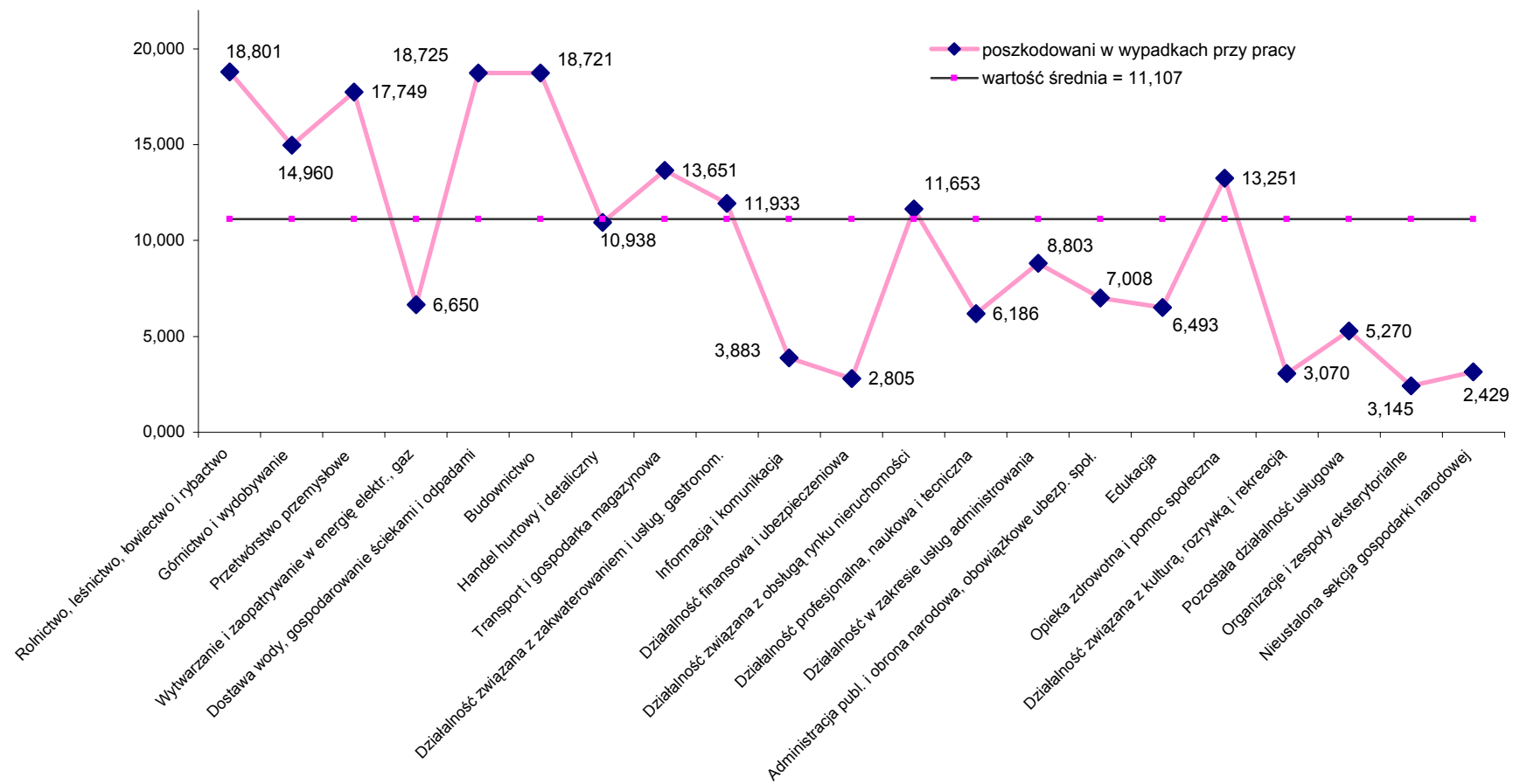

Tabela 8. Poszkodowani w wypadkach przy pracy oraz zatrudnieni w warunkach zagrożenia w przeliczeniu na 1 000 ubezpieczonych podanych przez płatników składek do ubezpieczenia wypadkowego, zgłoszonych w Informacji ZUS IWA za 2012 r. (złożonej za kolejny, trzeci rok), według sekcji PKD

Sekcje PKD	Poszkodowani w wypadkach przy pracy ogółem	Poszkodowani w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia
Ogółem	11,107	0,093	29,135
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	18,801	0,296	29,486
Górnictwo i wydobywanie	14,960	0,211	282,200
Przetwórstwo przemysłowe	17,749	0,139	74,882
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz	6,650	0,144	25,105
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami	18,725	0,226	36,943
Budownictwo	18,721	0,360	53,273
Handel hurtowy i detaliczny	10,938	0,070	5,318
Transport i gospodarka magazynowa	13,651	0,199	19,589
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	11,933	0,043	2,556
Informacja i komunikacja	3,883	0,064	7,205
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2,805	0,004	0,241
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	11,653	0,059	5,151
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	6,186	0,044	5,888
Działalność w zakresie usług administrowania	8,803	0,056	9,973
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	7,008	0,022	2,289
Edukacja	6,493	0,016	4,359

Tabela 8. Poszkodowani w wypadkach przy pracy oraz zatrudnieni w warunkach zagrożenia w przeliczeniu na 1 000 ubezpieczonych podanych przez płatników składek do ubezpieczenia wypadkowego, zgłoszonych w Informacji ZUS IWA za 2012 r. (złożonej za kolejny, trzeci rok), według sekcji PKD (dok.)

Sekcje PKD	Poszkodowani w wypadkach przy pracy ogółem	Poszkodowani w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	13,251	0,045	8,412
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3,070	0,016	3,290
Pozostała działalność usługowa	5,270	0,057	4,309
Organizacje i zespoły eksterytorialne	2,429	-	-
nieustalona sekcja gospodarki narodowej	3,145	-	-

Sposób wyliczenia kategorii ryzyka określa § 4 *Rozporządzenia*, natomiast sposób ustalania kategorii ryzyka dla płatników składek określa § 5. (Załącznik nr 2 do opracowania).

Drugim elementem, obok kategorii ryzyka, wpływającym na stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe, tj. na jej obniżenie lub podwyższenie, ustalonym dla poszczególnych płatników w ramach grup działalności, jest tzw. wskaźnik korygujący.

Wskaźnik korygujący jest ustalany indywidualnie dla każdego płatnika składek na podstawie różnicy między kategorią ryzyka określoną w *Rozporządzeniu* dla grupy działalności, do której płatnik należy, a kategorią ryzyka ustaloną przez ZUS dla danego płatnika na podstawie złożonych przez niego informacji o wypadkowości za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe.

Od 1 kwietnia 2009 r. obowiązuje 11 wskaźników korygujących. Rozpiętość wskaźnika korygującego wynosi od 0,5 do 1,5.

Tabela 9. Płatnicy składek, którym ZUS ustalił wskaźnik korygujący na rok składkowy od 1 kwietnia 2013 r. do 31 marca 2014 r. ¹⁾

Wysokość wskaźnika korygującego	Rok składkowy 2013/2014	
	liczba płatników	w odsetkach
Ogółem	134 997	100,0
0,50	10 212	7,6
0,60	8 859	6,6
0,70	6 913	5,1
0,80	15 893	11,8
0,90	46 727	34,6
1,00	32 114	23,8
1,10	5 129	3,8
1,20	2 960	2,2
1,30	1 968	1,4
1,40	1 697	1,2
1,50	2 525	1,9

¹⁾ Liczba płatników wg stanu na dzień 30 kwietnia 2013 r.

Największej grupie płatników – 46,7 tys. (co stanowiło 34,6% płatników, którym ZUS ustalił wskaźnik korygujący) ZUS ustalił ten wskaźnik na poziomie 0,9. Oznacza to, że zgodnie z *Rozporządzeniem*, dla tych płatników kategoria ryzyka była niższa o 2 kategorie od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności, do której należy płatnik ze względu na rodzaj wykonywanej działalności, co skutkowało obniżeniem stopy procentowej składki. Dla grupy płatników stanowiącej 3,8%, z ustalonym wskaźnikiem na poziomie 1,1, kategoria ryzyka była wyższa o 2 kategorie ryzyka ustalonej dla grupy działalności, czego wynikiem było podwyższenie stopy procentowej składki. Na tym samym poziomie ustalono wskaźnik dla 23,8% płatników.

Wysokości dopuszczalnych wartości indywidualnego wskaźnika korygującego obowiązujące od 1 kwietnia 2009 r. zawiera Załącznik nr 3.

Rys. 3 Płatnicy składek, którym ZUS ustalił wskaźnik korygujący na rok składkowy od 1 kwietnia 2013 r. do 31 marca 2014 r.

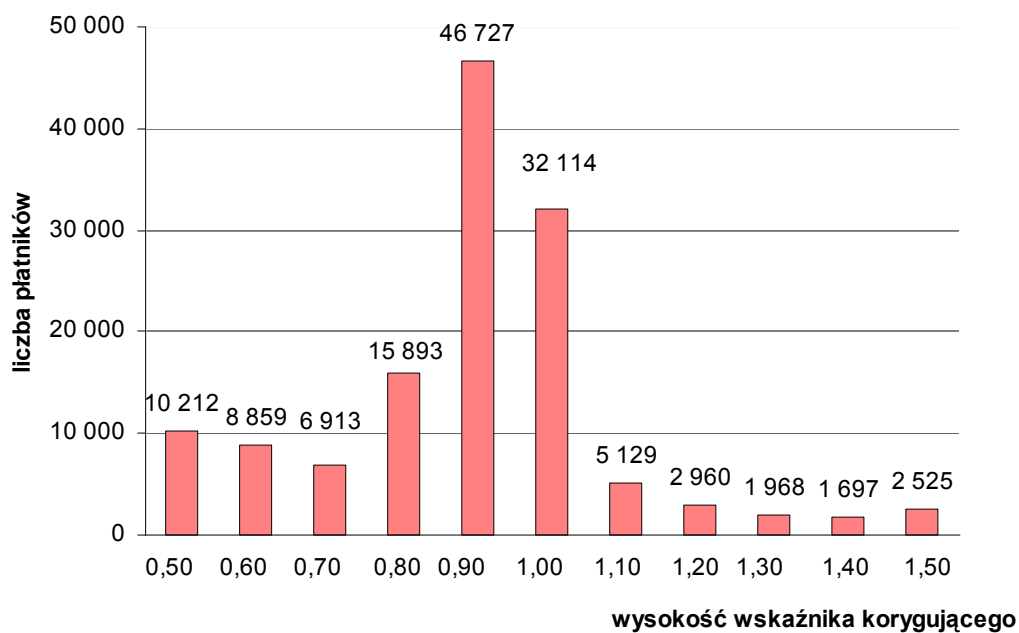

Tabela 10. Płatnicy składek na ubezpieczenie wypadkowe, którym ZUS ustalił wskaźnik korygujący na podstawie Informacji ZUS IWA złożonej za kolejny, trzeci rok

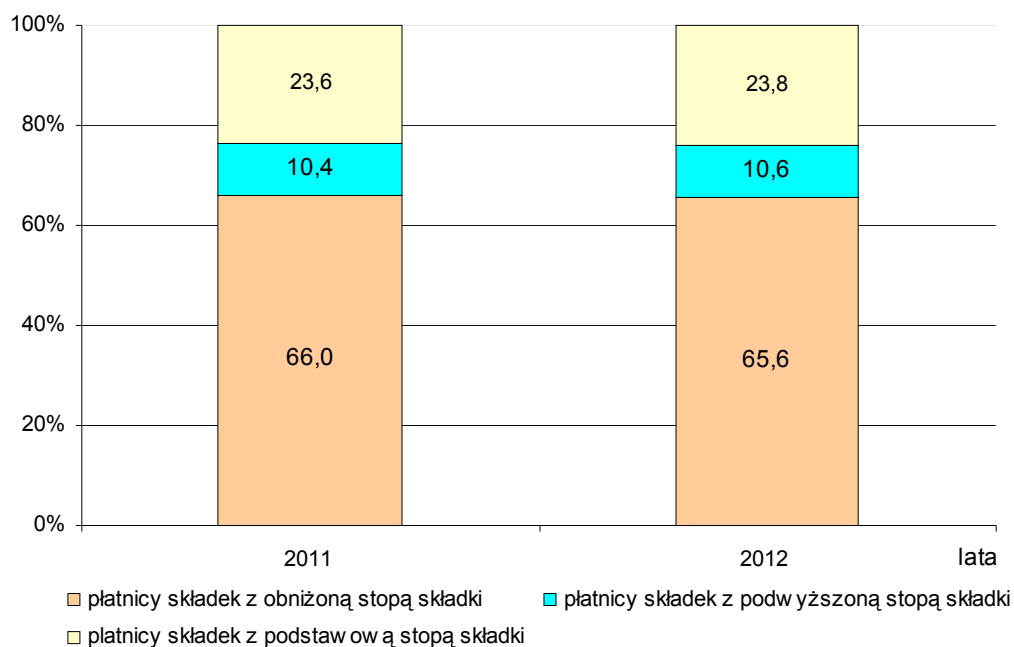
Wyszczególnienie	2011	2012
Płatnicy składek na ubezpieczenie wypadkowe - ogółem	136 460	134 997
którym:		
obniżono stopę składki	90 012	88 604
podwyższono stopę składki	14 256	14 279
utrzymano podstawową stopę składki	32 192	32 114

Tabela 11. Struktura płatników składek na ubezpieczenie wypadkowe, którym ZUS ustalił wskaźnik korygujący na podstawie Informacji ZUS IWA złożonej za kolejny, trzeci rok

Wyszczególnienie	2011	2012
	w odsetkach	
Płatnicy składek na ubezpieczenie wypadkowe - ogółem	100,0	100,0
którym:		
obniżono stopę składki	66,0	65,6
podwyższono stopę składki	10,4	10,6
utrzymano podstawową stopę składki	23,6	23,8

Stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe obniżono w przypadku 65,6% płatników, podwyższono – 10,6%.

Rys. 4 Struktura płatników składek na ubezpieczenie wypadkowe, którym ZUS ustalił wskaźnik korygujący na podstawie Informacji ZUS IWA złożonej za kolejny, trzeci rok

W porównaniu do poprzedniego roku, liczba płatników, którym ZUS ustalił wskaźnik korygujący zmalała o 1,1%. Nieznacznym zmianom, w porównaniu z 2011 r., uległa struktura płatników, którym podwyższono/obniżono lub utrzymano stopę procentową składki. Nastąpił spadek o 1,6% liczby płatników, którym obniżono stopę procentową składki oraz o zaledwie 0,2% liczby płatników, którym utrzymano stopę procentową składki na podstawowym poziomie. Również minimalny był wzrost liczby płatników, którym podwyższono stopę procentową składki - o 0,2% .

Przeciętna stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe na jednego płatnika, ustalona dla płatników, którzy złożyli za 2012 rok (trzeci kolejny raz) Informację ZUS IWA wyniosła – analogicznie jak w roku poprzednim - 1,13% (wyliczona jako średnia ważona liczbą płatników).

Ustalona dla danego płatnika składek stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązuje przy wyliczaniu należnych składek za wszystkich ubezpieczonych, zgłoszonych do ubezpieczenia wypadkowego przez tego płatnika.

Strukturę płatników według liczby ubezpieczonych zgłoszonych do ubezpieczenia wypadkowego za 2012 r. przedstawia tabela 12.

Tabela 12. Ubezpieczeni wykazani w Informacji ZUS IWA za 2012 r. (złożonej za kolejny, trzeci rok) do ubezpieczenia wypadkowego, przez płatników, którym ZUS ustalił stopę procentową składki

Liczba ubezpieczonych wykazanych do ubezpieczenia wypadkowego	Płatnicy składek		Ubezpieczeni wykazani przez płatnika w Informacji ZUS IWA do ubezpieczenia wypadkowego	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	134 997	100,0	9 697 167	100,0
10-20	59 627	44,2	870 659	9,0
21-25	13 772	10,2	315 015	3,2
26-50	29 028	21,5	1 042 946	10,8
51-100	18 425	13,6	1 281 253	13,2
101-200	7 775	5,8	1 076 495	11,1
201-300	2 509	1,9	608 354	6,3
301-400	1 120	0,8	386 132	4,0

Tabela 12. Ubezpieczeni wykazani w Informacji ZUS IWA za 2012 r. (złożonej za kolejny, trzeci rok) do ubezpieczenia wypadkowego, przez płatników, którym ZUS ustalił stopę procentową składki (dok.)

Liczba ubezpieczonych wykazanych do ubezpieczenia wypadkowego	Płatnicy składek		Ubezpieczeni wykazani przez płatnika w Informacji ZUS IWA do ubezpieczenia wypadkowego	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
401-500	700	0,5	311 238	3,2
501-600	421	0,3	230 414	2,4
601-700	287	0,2	186 612	1,9
701-800	227	0,2	169 078	1,7
801-900	167	0,1	141 694	1,5
901-1000	123	0,1	116 313	1,2
1001 i więcej	816	0,6	2 960 964	30,5

Różnicowanie składki na ubezpieczenie wypadkowe ma na celu motywowanie płatników składek do efektywnych działań w zakresie prewencji wypadkowej oraz do przestrzegania przepisów bhp. O wysokości składki na ubezpieczenie wypadkowe ustalonej przez ZUS decydują bowiem dane dotyczące liczby zatrudnionych w warunkach zagrożenia oraz liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy. W zależności od stwierdzonej u płatnika liczby wypadków przy pracy i osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia, wysokość stopy procentowej może być podniesiona lub obniżona.

Podsumowanie

1. Informację o danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe ZUS IWA za 2012 r., według stanu na dzień 30 kwietnia 2013 r., złożyło 161,0 tys. płatników składek, tj. o 1,3% mniej niż za 2011 r.
2. ZUS ustalił wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe na okres składkowy od 1 kwietnia 2013 r. do 30 marca 2014 r. 135,0 tys. płatnikom składek, tj. o 1,1% mniejszej liczbie płatników niż za poprzedni okres składkowy.

3. Płatnicy wykazali w Informacji ZUS IWA (złożonej trzeci, kolejny raz) liczbę 107,7 tys. poszkodowanych w wypadkach przy pracy, w tym 1,0 tys. poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich oraz 282,5 tys. osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia.
4. W porównaniu do danych przekazanych za 2011 r. wykazano o 3,2% mniej poszkodowanych w wypadkach przy pracy, o 8,1% mniej poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich oraz o 2,6% mniej zatrudnionych w warunkach zagrożenia.
5. Jak wynika z powyższych danych, przy niewielkim spadku, w porównaniu z rokiem poprzednim, liczby ubezpieczonych zgłoszonych przez płatników do ubezpieczenia wypadkowego (o 0,3%), zmalała liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy oraz liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia.
6. Przeciętna stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe na jednego płatnika, ustalona dla płatników którzy złożyli za 2012 r. (trzeci, kolejny raz) Informację ZUS IWA wyniosła 1,13 %, tj. analogicznie jak w roku poprzednim
7. W przypadku 65,6% płatników składek na ubezpieczenie wypadkowe obniżono stopę składki, w 10,6% - podwyższono stopę składki, w 23,8% utrzymano podstawową stopę składki. Dla porównania w 2011 r. w przypadku 66,0% płatników składek na ubezpieczenie wypadkowe obniżono stopę składki, w 10,4% - podwyższono stopę składki, w 23,6% utrzymano podstawową stopę składki. A zatem struktura płatników składek na ubezpieczenie wypadkowe pod tym względem nie uległa istotnym zmianom.

Załącznik nr 1

Dz.U.2002.200.1692 z późn. zm.

rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r.

Różnicowanie stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków.

Załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012r. (poz. 285)

GRUPY DZIAŁALNOŚCI, KATEGORIE RYZYKA I STOPY PROCENTOWE SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE WYPADKOWE DLA GRUP DZIAŁALNOŚCI

Lp.	Grupy działalności	Kod PKD*	Kategorie ryzyka	Stopy procentowe składki (%)
1	2	3	4	5
1	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	A-01	9	2,53
2	Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	A-02	13	3,60
3	Rybactwo	A-03	5	1,47
4	Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	B-05	14	3,86
5	Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego	B-06	12	3,33
6	Górnictwo rud metali	B-07	13	3,60
7	Pozostałe górnictwo i wydobywanie	B-08	7	2,00
8	Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie	B-09	10	2,80
9	Produkcja artykułów spożywczych	C-10	6	1,73
10	Produkcja napojów	C-11	6	1,73
11	Produkcja wyrobów tytoniowych	C-12	4	1,20
12	Produkcja wyrobów tekstylnych	C-13	5	1,47
13	Produkcja odzieży	C-14	3	0,93
14	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	C-15	4	1,20
15	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	C-16	9	2,53
16	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	C-17	7	2,00
17	Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	C-18	3	0,93
18	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	C-19	5	1,47
19	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	C-20	5	1,47
20	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	C-21	4	1,20
21	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	C-22	6	1,73
22	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	C-23	8	2,26
23	Produkcja metali	C-24	10	2,80
24	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	C-25	7	2,00
25	Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	C-26	4	1,20
26	Produkcja urządzeń elektrycznych	C-27	6	1,73
27	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	C-28	7	2,00
28	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	C-29	6	1,73
29	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	C-30	9	2,53
30	Produkcja mebli	C-31	7	2,00

Lp.	Grupy działalności	Kod PKD*	Kategorie ryzyka	Stopy procentowe składki (%)
31	Pozostała produkcja wyrobów	C-32	5	1,47
32	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	C-33	7	2,00
33	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	D-35	5	1,47
34	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	E-36	6	1,73
35	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	E-37	5	1,47
36	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	E-38	8	2,26
37	Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami	E-39	5	1,47
38	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	F-41	7	2,00
39	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	F-42	8	2,26
40	Roboty budowlane specjalistyczne	F-43	6	1,73
41	Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	G-45	3	0,93
42	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	G-46	4	1,20
43	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	G-47	3	0,93
44	Transport lądowy oraz transport rurociągowy	H-49	5	1,47
45	Transport wodny	H-50	5	2,00
46	Transport lotniczy	H-51	4	1,20
47	Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport	H-52	6	1,73
48	Działalność pocztowa i kurierska	H-53	5	1,47
49	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	I	3	0,93
50	Informacja i komunikacja	J	5	0,93
51	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	K	2	0,67
52	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	L	3	0,93
53	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	M	3	0,93
54	Wynajem i dzierżawa	N-77	4	1,20
55	Działalność związana z zatrudnieniem	N-78	4	1,20
56	Działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane	N-79	5	0,67
57	Działalność detektywistyczna i ochroniarska	N-80	3	0,93
58	Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni	N-81	5	1,47
59	Działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej	N-82	2	0,67
60	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, organizacje i zespoły eksterytorialne	O,U	3	0,93
61	Edukacja	P	3	0,93
62	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	Q	4	1,20
63	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	R	3	0,93
64	Pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	S,T	3	0,93

* Kod PKD określony w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251, poz. 1885 oraz z 2009 r. Nr 59, poz. 489).

Dz.U.2002.200.1692 z późn. zm.

rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r.

Różnicowanie stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków.

§ 4.

§ 4. 1. Kategorie ryzyka dla grup działalności ustala się w oparciu o cząstkowe kategorie ryzyka K_1 , K_2 , K_3 , K_4 dla grup działalności, przez obliczenie średniej arytmetycznej z tych cząstkowych kategorii ryzyka według następującego wzoru:

$$K_{DX} = \frac{K_1 + K_2 + K_3 + K_4}{4}$$

gdzie znaczenie poszczególnych symboli jest następujące:

- 1) K_{DX} - kategoria ryzyka dla danej grupy działalności;
- 2) K_1 - kategoria ryzyka odpowiadająca wskaźnikowi poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem;
- 3) K_2 - kategoria ryzyka odpowiadająca wskaźnikowi poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich;
- 4) K_3 - kategoria ryzyka odpowiadająca wskaźnikowi zatrudnionych w warunkach zagrożenia, które występują w razie przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy;
- 5) K_4 - kategoria ryzyka odpowiadająca wskaźnikowi chorób zawodowych.

2. Podstawę ustalania cząstkowych kategorii ryzyka, o których mowa w ust. 1, stanowią średnie arytmetyczne wskaźników częstości, o których mowa w art. 30 ust. 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, zwanej dalej "ustawą". Średnie arytmetyczne wskaźników częstości są obliczane z trzech lat kalendarzowych, o których mowa w art. 30 ust. 4 ustawy.

3. Wskaźniki częstości:

- 1) poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem oraz
  - 2) poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich
- są obliczane w przeliczeniu na umowną liczbę 1.000 pracujących i ustalane odrębnie za pełny rok kalendarzowy dla grup działalności;
- 3) zatrudnionych w warunkach zagrożenia, które występują w razie przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy oraz
  - 4) stwierdzonych chorób zawodowych
- są obliczane w przeliczeniu na umowną liczbę 1.000 zatrudnionych i ustalane odrębnie za pełny rok kalendarzowy dla grup działalności.

§ 5.

§ 5. 1. Kategorie ryzyka dla płatników składek ustala się w oparciu o cząstkowe kategorie ryzyka K_1 , K_2 i K_3 dla płatników składek, przez obliczenie średniej ważonej z tych cząstkowych kategorii ryzyka, według następującego wzoru:

$$K_{ZX} = \frac{K_1 + K_2 + 2K_3}{4}$$

gdzie znaczenie poszczególnych symboli jest następujące:

- 1) K_{ZX} - kategoria ryzyka dla danego płatnika składek;

- 2) K_1 - kategoria ryzyka odpowiadająca wskaźnikowi poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem;
- 3) K_2 - kategoria ryzyka odpowiadająca wskaźnikowi poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich;
- 4) K_3 - kategoria ryzyka odpowiadająca wskaźnikowi zatrudnionych w warunkach zagrożenia, które występują w razie przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

2. Podstawę ustalenia cząstkowych kategorii ryzyka, o których mowa w ust. 1, stanowią średnie arytmetyczne wskaźników częstości, o których mowa w art. 31 ust. 3 ustawy. Średnie arytmetyczne wskaźników częstości są obliczane z trzech kolejnych, ostatnich lat kalendarzowych.

3. Wskaźniki częstości:

- 1) poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem (W_1),
  - 2) poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich (W_2),
  - 3) zatrudnionych w warunkach zagrożenia, które występują w razie przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (W_3)
- są obliczane w przeliczeniu na umowną liczbę 1.000 ubezpieczonych, w rozumieniu art. 28 ust. 3 ustawy, oraz ustalane odrębnie za pełny rok kalendarzowy dla płatników składek.

4. Wskaźniki częstości na 1.000 ubezpieczonych W_1 , W_2 i W_3 , o których mowa w ust. 3, oblicza się dla płatników składek odpowiednio według następujących wzorów:

$$1) W_1 = \frac{P_1}{U} \times 1.000,$$

$$2) W_2 = \frac{P_2}{U} \times 1.000,$$

$$3) W_3 = \frac{P_3}{U} \times 1.000,$$

gdzie znaczenie poszczególnych symboli jest następujące:

- 1) P_1 - liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem;
- 2) P_2 - liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich;
- 3) P_3 - liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia, które występują w razie przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy;
- 4) U - liczba ubezpieczonych, o których mowa w ust. 3, zaokrąglona do pełnych jednostki zgodnie z zasadą matematyczną.

**PRZEDZIAŁY WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW CZĘSTOŚCI STANOWIĄCE PODSTAWĘ DO
USTALANIA CZĄSTKOWYCH KATEGORII RYZYKA WEDŁUG WSKAŹNIKÓW CZĘSTOŚCI
WYPADKÓW PRZY PRACY, CHOROÓB ZAWODOWYCH ORAZ PRACOWNIKÓW
ZATRUDNIONYCH W WARUNKACH ZAGROŻENIA**

Kategoria ryzyka	Wskaźniki częstości (średnia z trzech lat kalendarzowych) na 1.000 osób			
	poszkodowanych w wypadkach przy pracy		zatrudnionych w warunkach zagrożenia	poszkodowanych wskutek chorób zawodowych
	ogółem	w tym: śmiertelnych i ciężkich		
30	44,3 - i więcej	1,087 - i więcej	991 - i więcej	8,31 - i więcej
29	42,7 - 44,2	1,047 - 1,086	956 - 990	8,01 - 8,30
28	41,1 - 42,6	1,007 - 1,046	921 - 955	7,71 - 8,00
27	39,5 - 41,0	0,967 - 1,006	886 - 920	7,41 - 7,70
26	37,9 - 39,4	0,927 - 0,966	851 - 885	7,11 - 7,40
25	36,3 - 37,8	0,887 - 0,926	816 - 850	6,81 - 7,10
24	34,7 - 36,2	0,847 - 0,886	781 - 815	6,51 - 6,80
23	33,1 - 34,6	0,807 - 0,846	746 - 780	6,21 - 6,50
22	31,5 - 33,0	0,767 - 0,806	711 - 745	5,91 - 6,20
21	29,9 - 31,4	0,727 - 0,766	676 - 710	5,61 - 5,90
20	28,3 - 29,8	0,687 - 0,726	641 - 675	5,31 - 5,60
19	26,7 - 28,2	0,647 - 0,686	606 - 640	5,01 - 5,30
18	25,1 - 26,6	0,607 - 0,646	571 - 605	4,71 - 5,00
17	23,5 - 25,0	0,567 - 0,606	536 - 570	4,41 - 4,70
16	21,9 - 23,4	0,527 - 0,566	501 - 535	4,11 - 4,40
15	20,3 - 21,8	0,487 - 0,526	466 - 500	3,81 - 4,10
14	18,7 - 20,2	0,447 - 0,486	431 - 465	3,51 - 3,80
13	17,1 - 18,6	0,407 - 0,446	396 - 430	3,21 - 3,50
12	15,5 - 17,0	0,367 - 0,406	361 - 395	2,91 - 3,20
11	13,9 - 15,4	0,327 - 0,366	326 - 360	2,61 - 2,90
10	12,3 - 13,8	0,287 - 0,326	291 - 325	2,31 - 2,60
9	10,7 - 12,2	0,247 - 0,286	256 - 290	2,01 - 2,30
8	9,1 - 10,6	0,207 - 0,246	221 - 255	1,71 - 2,00
7	7,5 - 9,0	0,167 - 0,206	186 - 220	1,41 - 1,70
6	5,9 - 7,4	0,127 - 0,166	151 - 185	1,11 - 1,40
5	4,3 - 5,8	0,087 - 0,126	116 - 150	0,81 - 1,10
4	2,7 - 4,2	0,047 - 0,086	81 - 115	0,51 - 0,80
3	1,4 - 2,6	0,024 - 0,046	41 - 80	0,26 - 0,50
2	0,1 - 1,3	0,001 - 0,023	1 - 40	0,01 - 0,25
1	0,0 - 0,0	0,000 - 0,000	0 - 0	0,00 - 0,00

Indywidualny wskaźnik korygujący:

- 1) 0,5 - jeżeli kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek jest niższa o co najmniej 6 kategorii od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności;
- 2) 0,6 - jeżeli kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek jest niższa o 5 kategorii od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności;
- 3) 0,7 - jeżeli kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek jest niższa o 4 kategorie od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności;
- 4) 0,8 - jeżeli kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek jest niższa o 3 kategorie od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności;
- 5) 0,9 - jeżeli kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek jest niższa o 2 kategorie od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności;
- 6) 1,1 - jeżeli kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek jest wyższa o 2 kategorie od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności;
- 7) 1,2 - jeżeli kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek jest wyższa o 3 kategorie od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności;
- 8) 1,3 - jeżeli kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek jest wyższa o 4 kategorie od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności;
- 9) 1,4 - jeżeli kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek jest wyższa o 5 kategorii od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności;
- 10) 1,5 - jeżeli kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek jest wyższa o co najmniej 6 kategorii od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności;
- 11) 1,0 - w pozostałych przypadkach.